

**O 1 DE XUÑO NO CC ÁREA CENTRAL
DESDE AS 17:00 ATA AS 20:00**

VI Trócame-Roque

**NON TE PERDAS O VI MERCADIÑO
SOLIDARIO PARA RAPACES E RAPAZAS**

APÚNTATE EN:
CRUZ VERMELLA, IES ANTONIO FRAGUAS,
CEIP DE FONTIÑAS E CEIP MONTE DOS POSTES

MEMORIA DO PROXECTO

Data de realización da memoria: Xuño 2018.

Esta memoria foi realizada por:

- ✦ **Beatriz Sixto Solar**; traballadora social do PASS Fontiñas (Servizos Sociais do Concello de Santiago de Compostela).
- ✦ **María Jesús Viqueira Pérez**; traballadora social do PASS Fontiñas (Servizos Sociais do Concello de Santiago de Compostela).
- ✦ **Margarita Vázquez Teo**; educadora social do PASS Fontiñas (Servizos Sociais do Concello de Santiago de Compostela).
- ✦ **María Dolores Sanz**; orientadora do IES Antonio Fraguas.
- ✦ **Alicia Castelo Vieites**; educadora social do Programa de apoio á familia “Abeiro” (Cáritas Interparroquial de Santiago de Compostela).

O proxecto foi implementado grazas á estreita coordinación e colaboración dos profesionais pertencentes á rede comunitaria de Fontiñas, sendo estes os que a continuación se mencionan:

- ✦ Traballadoras sociais, Educadora social do PASS Fontiñas e Psicólogo do Programa municipal de Prevención (dispositivos pertencentes aos Servizos Sociais Comunitarios).
- ✦ Orientadoras do CEIP Fontiñas, CEIP Plurilingüe Monte dos Postes e IES Antonio Fraguas.
- ✦ Técnica de Xuventude de Cruz Vermella e voluntariado.
- ✦ Coordinadora do Centro de Día Arela.
- ✦ Educadoras sociais do Programa de atención ás familias Abeiro.
- ✦ Coordinadora da Fundación Secretariado Xitano.
- ✦ Coordinador e voluntarios da Asemblea de Cooperación pola Paz.
- ✦ Traballadora social do Centro de Saúde de Fontiñas.
- ✦ Psicóloga de Servizos Sociais

Índice

	Páxs.
1. O proxecto de mercadiño solidario “Trócame-Roque” estaba fundamentado en	5
2. E co proxecto pretendíase acadar os seguintes obxectivos	9
3. O desenvolvemento do proxecto	11
3.1.- O inicio	12
3.2.- A “fase PRE”	13
3.3.- A “fase DURANTE”	17
a).- A xornada de mañá	17
b).- A xornada de tarde	18
4. A avaliación de resultados	22
4.1.- Como se fixo a avaliación?	23
4.2.- Avaliación cuantitativa	23
4.3.- Avaliación cualitativa	27
4.4.- Grao de consecución de obxectivos	28
5. A modo de resume	30
6. Os nosos agradecementos	32
7. Anexos	33
7.1.- A actividade nos medios de comunicación	35
7.2.- A actividade en imaxes	42
7.3.- Os soportes documentais	51
8. A modo de reflexión	56

Trócame-Roque estaba fundamentado...
1: O Mercadiño solidario

Fontiñas: un barrio novo, pero que xa ten mais que cumprida a súa maioría de idade, que vai medrando día a día, que avanza na súa consolidación, que pouco a pouco vai reforzando o seu sentimento de pertenza. Xuventude, que é sinónimo de forza; diversidade, que é sinónimo de enriquecemento persoal e social; en definitiva, dificultades, sí; potencialidades, tamén...

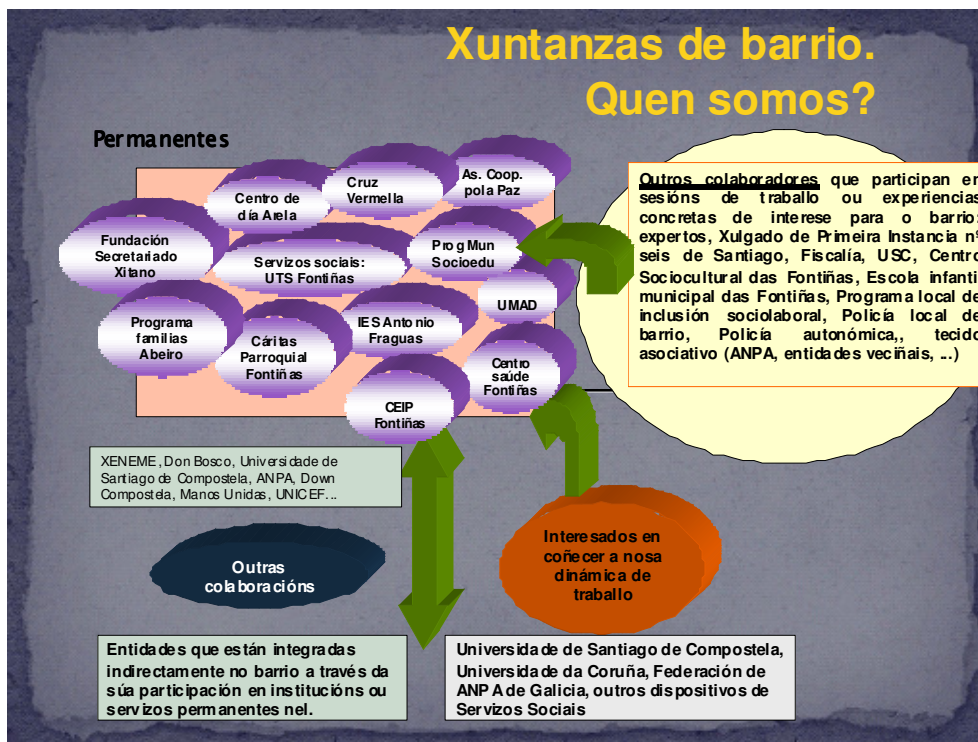
Pero Fontiñas ten xa unha importante traxectoria vital... Movements da súa poboación, autonomía das familias condicionada polos diferentes plans de vivendas, unidade dos servizos que traballan na zona, importante labor desempeñada nos últimos anos, etc., aspectos que esixiron que vinte e tres anos despois da constitución do barrio fixéramos unha “parada no camiño” a reflexionar, novamente, cal é a realidade social do barrio, cales son as súas necesidades actuais, cales son as súas potencialidades (que tamén as hai) e cales son as liñas de intervención que deben marcar a actuación dos distintos servizos públicos e entidades sociais nos vindeiros anos. Traballar con obxectivos reais é sinónimo de rigor técnico e profesional, de eficacia e de eficiencia.

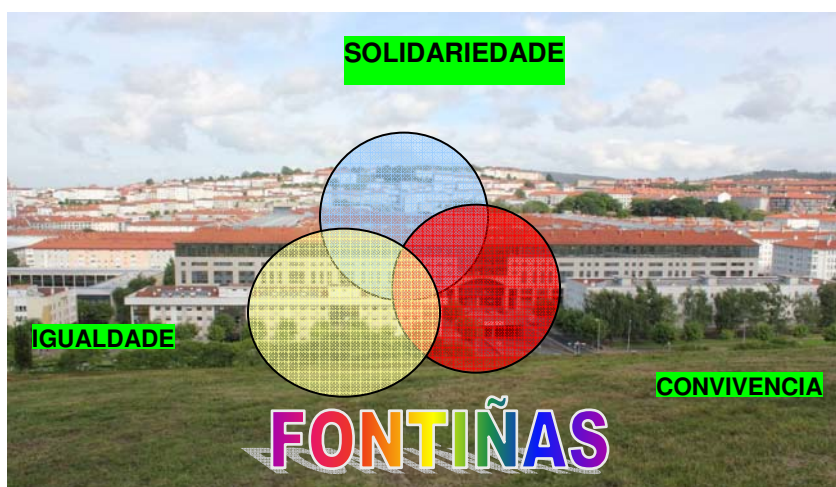
A actuación profesional non debe obviar o nivel “asistencial”; hoxe mais que nunca, cobra importancia a cobertura das necesidades básicas da poboación. Por elo, a labor coordinada de todos nós cobra, cada vez mais, unha especial importancia e amosa un novo “punto de encontro”: **todos traballamos cun mesmo fin, o benestar do veciñanza**. Pero non debemos esquecer que hai outros niveis aos que *debemos prestar atención*: a **prevención das situacións de vulnerabilidade social e o esforzo para reforzar o sentimento de “vida comunitaria”**; un firme aposta pola “convivencia”; convivencia “positiva”, fomentando a igualdade social, dende o respecto á diferenza de cada quen, pero tamén dende o exhaustivo cumprimento da **lexislación vixente e dos dereitos constitucionais que asisten a cada cidadán**.

É evidente que “a unión fai a forza”; así o amosa día a día o *traballo coordinado* de tódolos servizos públicos e entidades do barrio. Un traballo comunitario que se albiscaba alá polo ano 1998 e que se evidencia como unha realidade, amplamente consolidada na actualidade. Un traballo coordinado, en rede, que pretende incidir no *benestar do veciñanza*, no fomento da *igualdade social* e da *autonomía persoal*.

Despois dunha análise exhaustiva da realidade social, fíxose unha detección de necesidades¹, que deu lugar ao establecemento de 22 liñas de actuación que deben inspirar o que facer profesional das distintas entidades sociais, educativas e sanitarias da zona. Inspirándonos na liña 7 (Actividades Comunitarias, que integrasen e implicasen a todo o barrio), comezamos a desenvolver esta proposta que a súa vez abrangue outras liñas de acción, coma son: liña 14 (Impulso de actividades para a xuventude), liña 18 (Activación de procesos de solidariedade social) e liña 20: Propiciar a dinamización social.

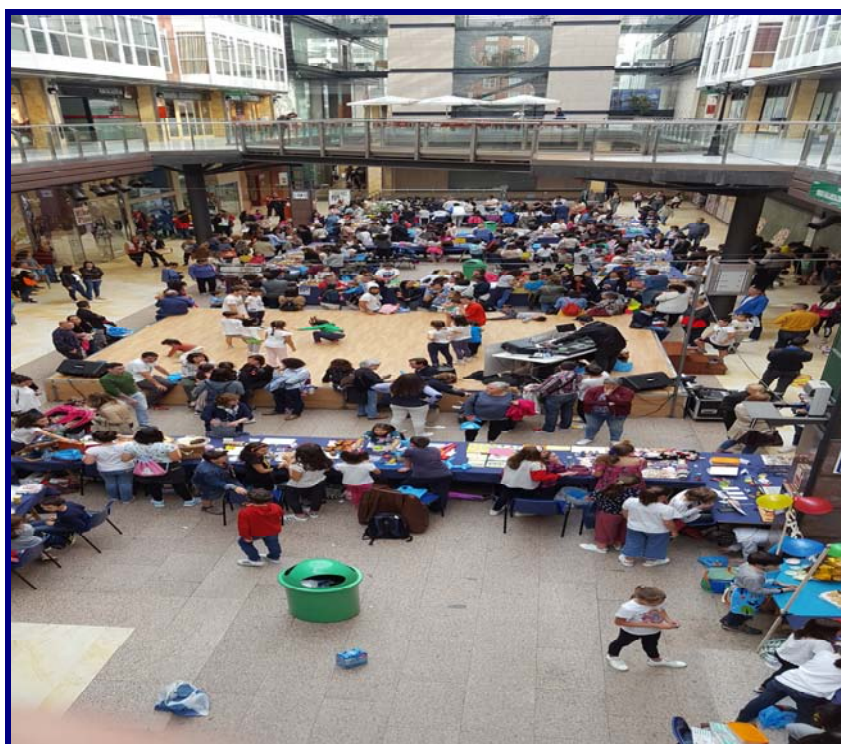
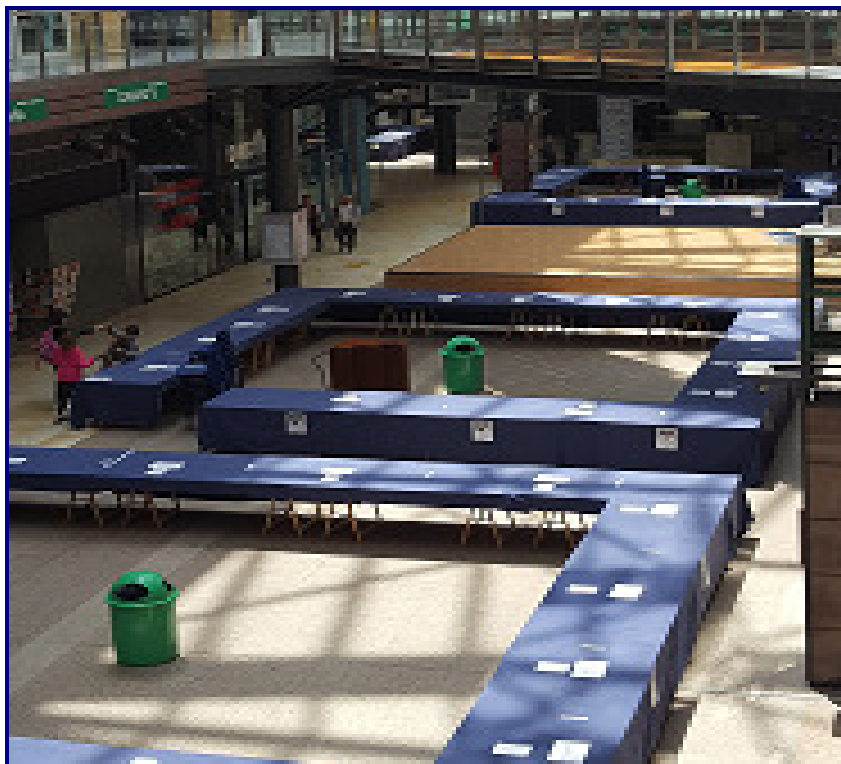
¹ Mais información, no apartado de “documentación: Diagnóstico comunitario do barrio de Fontiñas”, da web www.compostelaintegra.org

Tendo en conta que os principais actores da xornada son as rapazas e rapaces que viven na zona e os centros educativos aos que asisten, cómpre ter presente dende a perspectiva educativa, a importancia de que eles tomen conciencia das necesidades sociais que existen no contorno e do que poden aportar para solventalas. Trátase da concreción dun proxecto baseado na “aprendizaxe-servizo”. Contaríase co traballo, implicación e aportacións dos propios menores para acadar un fin solidario. non afastado, senón próximo.

Pártese da idea de que os centros educativos e as restantes institucións sociais teñen unha concepción “aberta á comunidade”: trabállase dende cada ámbito, pero somos capaces de desenvolver unha actividade conxunta, con fins compartidos, e levala a cabo no propio contexto social.

Por último sinalar que para a elaboración do presente proxecto se tivo en conta as aportacións dos propios menores e a avaliación das edicións anteriores (anos 2013,2014, 2015,2016 e 2017), nun contexto dunha programación “participativa”.

2 :: e c o p r o x e c t o p r e t e n d í a s
a c a d a r o s s e g u i n t e s o b x e c t i v o s

- ✦ Fomentar a participación e a dinamización social na zona.
- ✦ Reforzar os “espazos de encontro” e a “vida comunitaria”, nos que estean presentes os valores da igualdade e da solidariedade social.
- ✦ Implicar e integrar a tódolos axentes sociais do barrio nunha mesma actividade.
- ✦ Activar procesos de solidariedade entre a veciñanza, facéndoos conscientes de necesidades do barrio.
- ✦ Impulsar actividades nas que nenos, nenas, mozos e mozas sexan os protagonistas.
- ✦ Concienciar aos menores sobre a realidade social e comunitaria na que viven e “espertar” neles iniciativas de índole solidaria, promovendo actitudes prosociais.
- ✦ Ofertar aos mais novos a posibilidade de que “sexan a voz” que transmita novas iniciativas comunitarias.
- ✦ Difundir a importancia de valorar a interculturalidade.

3.1 O pasado e o futuro do proxecto

O sentido deste apartado é poder relatar todo o proceso dende a súa xénese ata a súa posta en escena, os itinerarios seguidos, as dificultades atopadas, pero sobre todo as actuacións levadas a cabo. O proxecto foi medrando como a nosa motivación e implicación, aderezadas cunha boa dose de imaxinación e creatividade.

3.1.- O inicio do proxecto:

- ✦ O proxecto como tal, en canto a intencións e formato naceu no curso 2012-2013, a experiencia foi un éxito e provocou que se voltara a levar a cabo nos seguintes anos ata a actualidade, nesta ano 2018 celébrase a súa sexta edición. Esta sexta edición, nótase das mesmas ilusións é ademais das materialización das propostas de mellora e suxestións feitas na avaliación do Trócame-Roque 2013, 2014, 2015, 2016 e 2017. Mantéñense os principios inspiradores da actividade: o fomento de solidariedade, da convivencia e da igualdade, incorporando ademais outros aspectos non menos importantes:
 - Educar na co-responsabilidade.
 - Sentirse parte activa dunha comunidade.
- ✦ Nas Xuntanzas de Barrio de Fontiñas mantidas no primeiro trimestre do ano, realizouse unha reflexión sobre proxectos implementados no 2017, e dado os resultados acadados, valórase positivo a súa realización neste ano. Para tal fin, acórdase manter unha xuntanza específica para a súa posta en marcha na que estivesen presentes as entidades interesadas na súa realización.
- ✦ Seguindo o modelo colaborativo e de traballo en equipo da edición anterior, establécese unha Comisión para a organización do Proxecto, integrada por varios dos compoñentes das Xuntanzas de Barrio de Fontiñas: coordinadora do Centro de Día Arela, coordinadora da Fundación Secretariado Xitano, orientadora/director do IES Antonio Fraguas, orientadora do CEIP Plurilingüe Monte dos Postes, orientadora do CEIP Fontiñas, técnica de xuventude de Cruz Vermella, educadoras sociais do Programa de atención a familias “Abeiro”, técnico de prevención en drogodependencias da UMAD, técnicas do PASS Fontiñas (traballadoras sociais e educadora social .
- ✦ Esta Comisión Organizativa mantivo un total de 5 xuntanzas. Nas primeiras xuntanzas, foise dando forma ao proxecto, co obxecto de dar continuidade ao mercadiño, respectando a idea de manter as estruturas básicas deseñadas na edición anterior en canto a cuestións como:
 - Lugar de realización: de novo, a superficie comercial de Área Central, pola boa acollida e colaboración dos cursos pasados, e por ser un punto referencial para a vida comunitaria.
 - A data: considerouse procedente fixar o 1 de xuño de 2018 dado os festivos programados para o mes de maio.
 - Con respecto ó nome, a comisión ten claro que Trócame-Roque gusta moito, polo que se decide mantelo, ó igual que o cartaz.
 - Igualmente, mantéñense cuestións decididas e clarificadas o ano pasado en múltiples sesións de reflexión, discusión e indagación, sobre o formato do mercadiño: a venda e o troco irán acompañados de actividades, actuacións e talleres. O mesmo con relación ó tipo de vendas, normativas e permisos.

- Tamén queda plantexada a cuestión de para que fin: logo de diversas reflexións acórdase definir a finalidade do mercadillo a seguinte:
 - 50% do recadado será doado a Cáritas parroquial para a adquisición de artigos de primeira necesidade e produtos de hixiene persoal.
 - 25% do recadado será destinado a “Sufragar” o gasto dalgunha necesidade socioeducativa do barrio², canalizado a través dalgunha entidade de iniciativa social presente na zona.
 - 25% do recadado será destinado a “Sufragar” necesidades puntuais e urxentes do colectivo de maiores do barrio que se atopan en situación de maior vulnerabilidade social co fin de promover maiores niveis de autonomía persoal na súa contorna.
- Xa nestes primeiros momentos, tivemos en conta a proposta do anterior alumnado participante de poñer unha porcentaxe mínima da aportación a entregar dos cartos recadados. Decídese que sexa un 50 % para o fin solidario e un 50 % para os participantes existindo a posibilidade de entregar todo o recadado.

En definitiva, foise creando un “roteiro” coas diversas xestións que se tiñan que ir estruturando e a consecuente asignación de tarefas a cada quen. Coma sempre, facendo camiño ao andar...

3.2.- A fase “PRE”:

A idea estaba clara, so había que levala á práctica fundamentándose na experiencia anterior e na optimización e aproveitamento dos recursos existentes.

² Necesidade socioeducativa do barrio (individual ou colectiva) ou dalgunha actividade que teña un dobre enfoque: socioeducativo e comunitario.

A finalidade do proxecto debía facilitar a materialización inmediata canalizándose a través da entidade de iniciativa social: Cruz Vermella.

- ✦ Para determinar a data de celebración da actividade tivéronse en conta aspectos a tales como; festividade, calendario de actividades/exames do alumnado dos diferentes centros educativos, existencia ou non de festas patronais, outras accións previstas dende o centros educativos ... Quedou fixada para o 1 de xuño de 2018. Non houbo alegacións contrarias nin por parte dos restantes centros educativos nin polas outras entidades.
- ✦ En canto á ubicación, co obxecto de incidir no sentimento de pertenza ao barrio, de activar as súas instalacións, así como a idoneidade do emprazamento do pasada edición e a colaboración brindada polo persoal, acordouse que sería o centro comercial Área Central o lugar mais adecuado para su realización. A traxectoria de colaboracións previas, xunto coa experiencia, mais que positiva, da pasada edición, foron argumentos que reforzaron esta decisión, aos que se debe engadir aspectos tales como: a climatoloxía e a dinamización dunha zona comercial tan importante para o barrio. Profesionais da Fundación Secretariado Xitano e Cruz Vermella mantiveron 4 xuntanzas de coordinación coa xerencia do devandito centro comercial: presentación do proxecto; concreción de aspectos como data, emprazamento, horario, produtos “á venda”, mobiliario e material necesario, organización de espazos e montaxe, son, carteis, etc. A sensibilidade amosada polos seus responsables foi absoluta e brindaron todo o seu apoio a esta iniciativa comunitaria, evidenciando o seu compromiso social co barrio no que están asentados.
- ✦ Preciso tamén era poñer por escrito o contido do proxecto, dándolle un enfoque técnico e introducindo a perspectiva da convivencia positiva; as encargadas de realizar esta tarefa foron as técnicas do PASS Fontiñas ,recollendo as achegas das distintas entidades.

- ✦ Para presentar a actividade e poder divulgala era necesario contar co correspondente cartel. Valorouse pertinente a utilización do mesmo cartel como un elemento de identificación da actividade. A orientadora do IES Antonio Fraguas quedou en realizar os cambios oportunos; logos entidades, reformulación contido, etc., para introducir na carteleira.

- ✦ Outro aspecto fundamental era estipular o formato de mercadiño que se quería desenvolver: que se podía vender, que se podía trocar, que tipos de permisos eran necesarios. A experiencia das pasadas edicións respostou a moitas dúbidas.
- ✦ Sen deixar nada ao azar, plasmouse por escrito os correspondentes formularios de inscrición e de autorización dos proxenitores ou titores para a participación dos menores na actividade e para a cesión da súa imaxe (este documento figura en anexos). Esta tarefa foi realizada polas técnicas do PASS Fontiñas, recollendo as achegas das distintas entidades.
- ✦ A impresión dos carteis correu a cargo de Area Central; dende o PASS Fontiñas realizáronse pegatinas identificativas para os participantes no mercadiño. A difusión foi realizada por correo electrónico a entidades e persoalmente a usuarios dos diferentes servizos.
- ✦ Estableceuse inicialmente como “puntos de recollida de inscricións” Cruz Vermella, IES Antonio Fraguas, CEIP das Fontiñas e CEIP Plurilingüe Monte dos Postes.
- ✦ Unha vez recollidas as inscricións, realizouse un listado dos diferentes grupos: un total de 51, dos cales 7 pertencían ao IES Antonio Fraguas, 2 a Cruz Vermella, 2 ao Centro de Día Arela, 2 o Programa Abeiro, 13 ao CEIP Monte dos Postes e 23 o CEIP Fontiñas e 2 a Fundación Secretariado Gitano. A elaboración do listado correu a cargo das técnicas do PASS Fontiñas.
- ✦ A difusión do proxecto fíxose de varias formas:
 - Cada entidade empregou os seus recursos para estender a información mediante difusión directa (xuntanzas, carteis, entrevistas, etc.) e difusión dixital (webs, correo electrónico, etc.).
 - Rolda de prensa celebrada o 28 de maio de 2018, nas dependencias do Concello de Santiago de Compostela. Na mesma participaron Concelleira de Políticas Sociais, orientadora do IES Antonio Fraguas a orientadora do CEIP Fontiñas, orientadora do CEIP Plurilingüe Monte dos Postes e o director de Cruz Vermella.
 - Para presentar aos diferentes medios de comunicación dende o PASS Fontiñas realizouse un dossier con distinta información (síntese do proxecto, síntese de actuacións comunitarias e tríptico informativo), que foi remitido ao técnico de prevención que o remitiu ao departamento municipal de Prensa para a súa distribución.
 - Utilización de medios dixitais:

- Dende a PASS remitiuse ao departamento de Prensa municipal información do proxecto para ser incorporada na web www.santiagodecompostela.org
- Dende a PASS incorporouse cumprida información na web www.compostelaintegra.org sobre a actividade.
- Difusión directa:
 - As técnicas do PASS Fontiñas entregaron información por escrito aos diferentes usuarios do servizo na quincena previa á data do proxecto.
 - As técnicas do PASS Fontiñas nos dous días previos, realizaron chamadas telefónicas a usuarios do servizo para presentar e divulgar a actividade.
 - As educadoras sociais do Programa de atención a familias Abeiro, do Centro de Día Arela e de Cruz Vermella divulgaron o proxecto entre os seus usuarios, utilizando tamén medios telemáticos (facebook). No caso de Abeiro, informaron na parroquia de Fontiñas, Cáritas Interparroquial, etc.
 - A orientadora do IES Antonio Fraguas fixo a difusión entre todo o alumnado do seu centro educativo, co obxecto de acadar a participación dos menores.
 - O orientadora do CEIP Fontiñas divulgou de forma exhaustiva o proxecto entre os rapaces e rapazas do seu centro educativo, co obxecto de que participasen e acudisen a visitar o mercadiño.
 - O orientadora do CEIP Plurilingüe Monte dos Postes divulgou o proxecto entre os rapaces e rapazas do seu centro educativo, co obxecto de que participasen e acudisen a visitar o mercadiño.
- O IES Antonio Fraguas, o CEIP Fontiñas, o CEIP Plurilingüe Monte dos Postes, o Centro de Día Arela , Cruz Vermella o Programa Abeiro e a Fundación Secretariado Xitano dinamizaron a participación dos rapaces, traballando directamente cos menores na realización de diversas manualidades.
- Cruz Vermella colaborou con actividades para menores: globoflexia e maquillaxe.
- O Programa municipal de Prevención do Concello de Santiago de Compostela colaborou co obradoiro de Parkour, Turntablism Dj e Breakdance. Tamén de realizou unha exhibición de *Breakdance* e Parkour .
- A Asemblea de Cooperación pola Paz levou a cabo o Obradoiro de chapas “Lévate a túa personalizada”.
- O alumnado do IES Antonio Fraguas colaborou no mercadiño : Dúo musical “Álvaro y Ari” e o Grupo de Rap “Os labregos da lingua” con “Franky”
- As entidades pertencentes á Comisión Organizativa colaboraron aportando diversos materiais para a xornada.
- A coordinadora da Fundación Secretariado Xitano e o técnico de Cruz Vermella coordináronse con persoal da Area Central, para a organización e distribución dos espazos e material necesario. De novo, a implicación foi elevada.

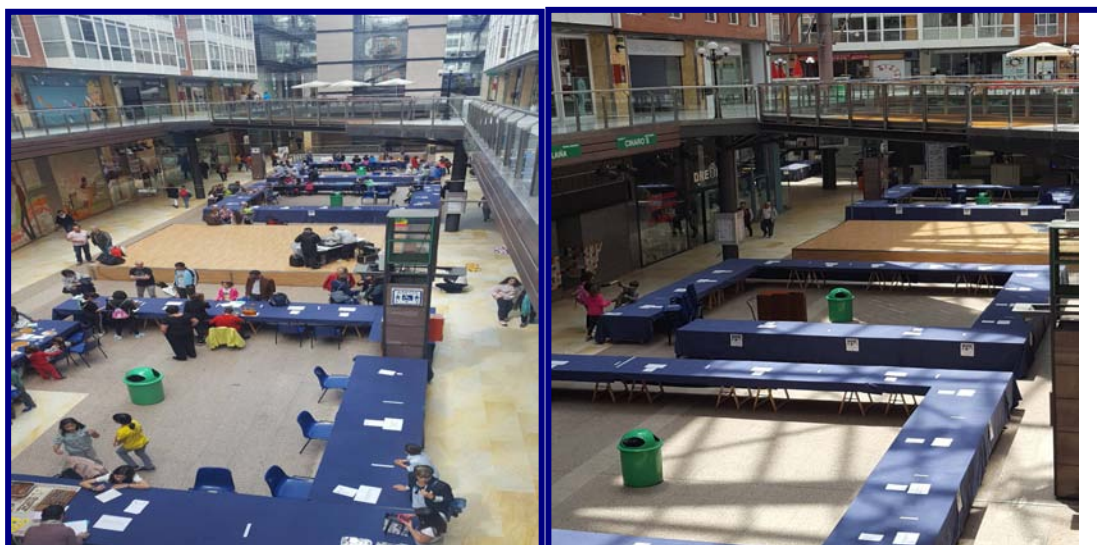

3.3.-

A fase "DURANTE":

a).- *A xornada de mañá:*

- ⊕ O día comezou ao redor das 11,30 horas, cada profesional na súa entidade, preparando os diferentes materiais que previamente se acordara aportar.
- ⊕ Cando eras as 12:30 horas, parte da Comisión Organizativa (integrada polas técnicas doPASS Fontiñas, educadora social do Programa de atención a familias Abeiro, técnica e voluntariado de Xuventude de Cruz Vermella e a orientadora do IES Antonio Fraguas) chegan ás instalacións de Area Central, onde a "coordinadora" e persoal de mantemento esperaban aos profesionais para deixar organizado os diferentes materiais.
- ⊕ Mesas xa listas para os distintos postos nas que se coloca o nome do seu posto.

- ⊕ A concreción do espazo para a actuación musical, para a implementación dos obradoiros e actuacións de *Breakdance* e *Parkour*.

- ✦ A megafonía foi outra das cousas solicitada para mellorar as actuacións e sería posta a primeira hora da tarde para poder facer probas.
- ✦ A colocación do peto para recoller as aportacións nun espazo privilexiado para que tivese unha maior visibilidade e importancia que o ano pasado. As compañeiras de Abeiro fixeron un vistoso deseño.

b).- A xornada de tarde:

- ✦ A tarde comezou ao redor das 16:00 horas, cando a Comisión Organizativa esperaba aos

distintos participantes do mercadiño, cunha chegada puntual e cargada de ilusión.

- ✦ As rapazas e rapaces acudiron con tódolos medios e elementos materiais para poñer o posto.
- ✦ Dende a Organización distribuíronse os distintos postos .Eles mesmos procederon á colocación dos seus produtos: repostería, artesanía e obxectos para trocar tales como xogos, libros,
- ✦ Dende primeira hora da tarde, a asistencia ao mercadiño foi moi alta, con momentos especialmente intensos de afluencia de visitantes. Isto ocasionou que os diferentes integrantes da Organización se sentiran, ás veces, desbordados, a pesar da organización previa, distribución de tarefas e colaboración activa dos compañeiros da rede comunitaria.
- ✦ A xornada foi presentada pola Concelleira de Políticas Sociais e por dous alumnos do CEIP Plurilingüe Monte dos postes participantes no mercadiño.

✚ Ó longo da tarde, apreciouse un bo ambiente, un espazo de convivencia, unha representación de tódolos colectivos sociais do barrio que evidenciaba a pluralidade social. O valor inclusivo desta actividade reforzábase tamén nos participantes directos, algún deles con factores de vulnerabilidade (por problemas de saúde, por dificultades sociofamiliares, por diversidade cultural), etc. Non obstante, o público incrementa a súa afluencia, máis avanzada a tarde que nos primeiros momentos.

✚ Desenvolvéronse diversos obradoiros, en simultáneo co mercadiño:

- Cruz Vermella: Obradoiro de maquillaxe e globoflexia.

- Dentro do Programa de Prevención da UMAD: Obradoiro de parkour, Obradoiro de breakdance e obradoiro de Turntablism DJ. Exhibición de breakdance, Turntablism DJ e parkour . Estas actividades causaron un enorme éxito entre a poboación asistente.

- Asemblea de Cooperación pola Paz: Obradoiro de chapas “Lévate a túa personalizada”.

✚ Avanzada a xornada chegou o momento de fomentar a valoración do proxecto. Para isto tentouse que os participantes cubran os cuestionarios (dispoñibles dende o inicio do mercado) e que os asistentes aportaran as súas opinións no “libro de visitas”. Area Central, como o ano anterior, incrementou a súa colaboración, ofrecendo a tódolos menores que participaran nos postos unha pequena merenda, que foi moi agradecida polos mesmos. Este ano modificouse o contido das merendas, non introducindo froita e auga, senón que estes elementos foron ofertados aos asistentes.

- ✚ O final da tarde tiveron lugar as actuacións de peche a cargo do alumnado do IES Antonio Fraguas: Dúo musical “Álvaro y Ari” e o Grupo de Rap “Os labregos da lingua” con “Franky”

✚ Chegado o momento da despedida, diferentes membros das Comisión Organizativa (coordinadora de ARELA, orientadora do CEIP Fontiñas, orientadora do CEIP Plurilingüe Monte dos Postes e a traballadora social de saúde e educadoras sociais de Abeiro procederon a colaborar co equipo de Area Central na recollida de lixo, para deixar a zona en perfectas condicións. Mentres outros membros da organización procedían o reconto inicial do recadado.

4: Avaliación dos resultados

4.1.- Como se fixo a avaliación?

A avaliación foi *participativa e aberta*. Neste sentido, os diferentes participantes (tanto as rapazas e rapaces dos postos como os asistentes) puideron cumprimentar un pequeno *cuestionario*, de forma anónima. No mesmo abordáronse as seguintes cuestións:

1. Valoración da iniciativa.
2. Valoración do interese do proxecto solidario proposto.
3. Valoración das actividades de animación levadas a cabo ao longo da xornada.
4. Suxestións cara a realización doutras actividades comunitarias.

Abreuse tamén un “*libro de visitas*” (elaborado pola Coordinadora do Centro de Día Arela) para que as veciñas e veciños que o quixeran, fixeran constar a súa valoración sobre o proxecto.

4.2.- Avaliación cuantitativa:

Para a realización da avaliación cuantitativa da xornada formuláronse varios indicadores; vexamos o resultado de cada un deles:

Indicador nº 1: Número de postos finais no mercado: 51.

- ✚ Os postos desglosáronse do seguinte xeito:
 - Cruz Vermella: 2 postos.
 - Abeiro: 2 postos.
 - Arela: 2 posto.
 - CEIP Monte dos Postes: 13 postos.
 - CEIP Fontiñas: 23 postos.
 - IES Antonio Fraguas: 7 postos.

Indicador nº 2: Número de participantes nos postos: 207.

- ✚ Había unha estimación inicial de 200 rapazas e rapaces, esta cifra incrementouse en sete menores mais, nembargante e unha cifra inferior a anterior edición na que participaron nun total de 227 menores. A este números debese engadir o voluntariado maior de idade (6 persoas) e o grupo “Pineo” (10 menores): grupo de traballo con adolescentes de Cruz Vermella que colaborou activamente na implementación dos diferentes talleres desta entidade así como no desenvolvemento do mercado. Total de voluntarios: 16.

- ✦ Utilizando como criterio establecido a diferenciación contemplada no artigo 37 da Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á adolescencia de Galicia, podemos suññar que o 93 % dos participantes corresponden ao colectivo de “infancia”³ e o 7% , corresponden ao colectivo de “adolescencia”⁴.
- ✦ Como o pasado ano a distribución dos participantes foi maioritariamente do colectivo infantil, relacionado isto coa activa difusión realizada dende os Departamentos de Orientación do CEIP Fontiñas e do CEIP Plurilingüe Monte dos Postes. Mantivéronse igualmente as entidades sociais da rede comunitaria de Fontiñas (Programa Abeiro, Centro de Día Arela, Fundación Secretariado Xitano e Cruz Vermella).
- ✦ A distribución de participantes por entidades foi a seguinte:
 - *Cruz Vermella*: 2 postos, 12 participantes.
 - *Abeiro*: 2 postos, 9 participantes.
 - *Arela*: 1 posto, 10 participantes.
 - *CEIP Monte dos Postes*: 13 postos, 43 participantes.
 - *CEIP Fontiñas*: 23 postos, 94 participantes.
 - *IES Antonio Fraguas*: 7 postos, 20 participantes.
- ✦ **Indicador nº 3: Número de visitas aproximado: estímase un número aproximado de 2.053 persoas** (información facilitada dende Área Central).
- ✦ **Indicador nº 4: Número de diferentes actividades de animación: 10 actividades inicialmente previstas**, que foron as seguintes:
 - 17:00horas. Inauguración do mercadito a cargo da Concelleira de Políticas Sociais, Diversidade, Saúde e Centros Cívicos e dous rapaces do CEIP Plurilingüe Monte dos Postes.
 - 17,15 horas: Obradoiro de Parkour.
 - 17,15horas: Obradoiro de Breakdance.
 - 17,15 horas: Obradoiro de Slackline. Por cuestións especiais este obradoiro tivo que cancelarse.
 - 17,15 horas: Obradoiro de Turntablism Dj.
 - 19,15horas: Exhibición de Breakdance.
 - 19,30 horas: Exhibición de Turntablism Dj e Parkour en simultáneo

³ *Infancia*: menores con idade igual ou inferior aos 12 anos.

⁴ *Adolescencia*: menores con idade superior aos 12 e inferior aos 18 anos.

- 19,40 horas: Actuación do alumnado do IES Antonio Fraguas:
 - * Dúo musical “Álvaro y Ari”
 - * Grupo de Rap “Os labregos da lingua” con “Franky”
- Ao longo da tarde:
 - Obradoiros implementados dende Cruz Vermella; maquillaxe, globoflexia.
 - Obradoiro de “Leva a túa chapa personalizada” implementado por Asemblea de Cooperación pola Paz..

✚ **Indicador nº 5: Número de profesionais e/ou voluntarios ao fronte das actividades de dinamización: 23**, que se desglosan do seguinte xeito:

- ✚ No obradoiro de Cruz Vermella: 16 persoas (3 técnicos, 3 voluntarios/as e 10 voluntarios/as de Cruz Vermella grupo “PINEO”).
- ✚ No Obradoiro de *Breakdance* (actividade do Programa de Prevención da UMAD – Concello de Santiago de Compostela): 2 persoas.
- ✚ No Obradoiro de *Parkour* (actividade do Programa de Prevención da UMAD – Concello de Santiago de Compostela): 2 persoas
- ✚ No Obradoiro de Turntablism Dj.: (actividade do Programa de Prevención da UMAD – Concello de Santiago de Compostela): 1 persoa.
- ✚ Na Exhibición de Turntablism Dj e Parkour (actividade do Programa municipal de Prevención): 3 persoas.
- ✚ Exhibición de Breakdance (actividade do Programa municipal de Prevención): 2 persoas.
- ✚ Nas actividades implementadas dende a Asemblea de Cooperación pola Paz: 2.

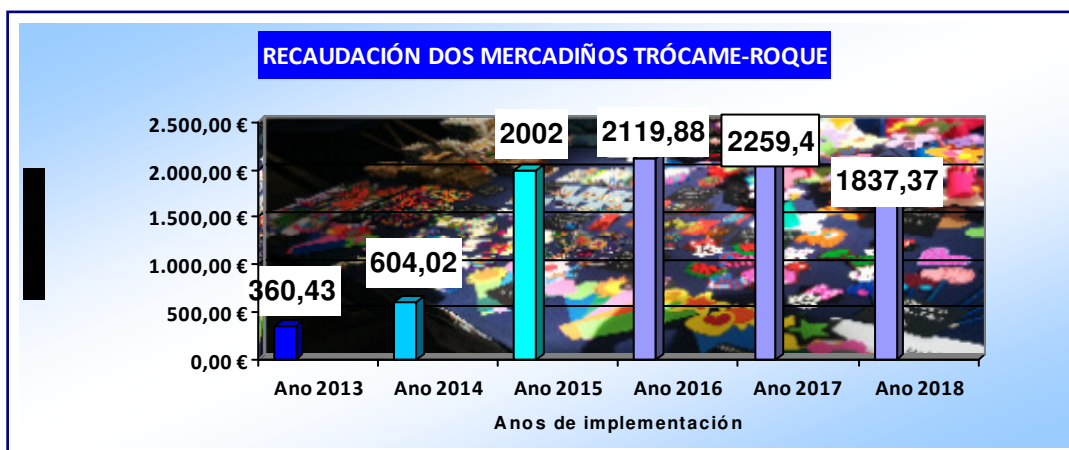
✚ **Indicador nº 6: Número de participantes aproximado nos obradoiros: 218 persoas.**

- ✚ Nos obradoiros de Cruz Vermella: 50 nenos.
- ✚ No Obradoiro de *Breakdance* (actividade do Programa de Prevención da UMAD – Concello de Santiago de Compostela): 30 persoas.
- ✚ No Obradoiro de *Parkour* (actividade do Programa de Prevención da UMAD – Concello de Santiago de Compostela): 20 persoas.
- ✚ No Obradoiro de Turntablism Dj.:20 persoas
- ✚ Nas actividades implementadas dende a Asemblea de Cooperación pola Paz: 98 persoas.

✦ *Indicador nº 7: Recadación e grado de consecución do proxecto solidario: 1.837,37 €, o que supuxo un descenso do 17 % con respecto á edición anterior, nembargantes cabe indicar que se trata dunha actividade consolidada no barrio que conta cunha gran participación cidadán, afluencia de público, maior número de participantes, maior dinamización, etc. A nivel cuantitativo a recadación destes anos foi:*

- ✦ **Ano 2013 (1ª edición): 360,43 €** (fin solidario: destinado a apoiar a unha familia en situación de exclusión social).
- ✦ **Ano 2014 (2ª edición): 604,02 €** (destinado a apoiar a familias en situación de precariedade económica, para a adquisición de material en Ensino Infantil).
- ✦ **Ano 2015 (3ª edición): 2.002 €** (destinado a apoiar a familias en situación de precariedade económica, para a adquisición de material en Ensino Infantil).
- ✦ **Ano 2016 (4ª edición): 2.119,88 €** (destinado a apoiar a familias en situación de precariedade económica, para a adquisición de material en Ensino Infantil, material para bancos de libros dos centros educativos da zona e actividades con dobre finalidade: educativa e comunitaria).
- ✦ **Ano 2017 (5ª edición): 2.259,4 €** (destinado a afrontar algunha necesidade socioeducativa do barrio.)

Fonte: UTS Fontiñas – Servizos Sociais Comunitarios do Concello de Santiago de Compostela, ano 2018.

Pero unha avaliación para ser **participativa debe ter en conta o punto de vista da cidadanía, tanto dos participantes como dos asistentes**. Realizouse un pequeno cuestionario de avaliación que contemplaba tres aspectos a avaliar (a iniciativa, o proxecto solidario e as actividades de avaliación) e un aberto a suxestións globais. Os items de valoración ían do 1 ao 5, onde o 1 é a valoración mais baixa (nada satisfeito co realizado) e o 5 a valoración mais alta (moi satisfeito co realizado). Recolléronse un total de **181 cuestionarios**,

complimentados todos de xeito anónimo (é dicir, a unha mostra que representa o 76.87.44 % dos menores participantes). Centrémonos agora na avaliación propiamente dita:

- ✦ **Cuestión 1: Cómo valorarías a iniciativa?** A valoración deste apartado reflicta un grao de satisfacción moi elevado, que se aproxima á puntuación máxima de 5. Dos resultados obtidos un 79.9% puntuou este apartado cun 5, un 22,04% puntuou cun 4 e un 1,94% cun 3.
- ✦ **Cuestión 2: Qué grao de interese ten o proxecto solidario ao que vai destinado o proxecto?** A media de valoración deste apartado segue reflexando un grao de satisfacción moi elevado, que se aproxima á puntuación máxima 5. Dos resultados obtidos un 82,7% puntuou este apartado cun 5, un 17,3% puntuou cun 4.
- ✦ **Cuestión 3: Cómo valorarías as actividades de animación levadas a cabo ao longo da xornada?** A valoración deste apartado segue reflexando un grao de satisfacción moi elevado; dos resultados obtidos un 64,78% puntuou este apartado cun 5, un 26,9% puntuou cun 4 e un 8,23% cun 3.

4.3.- Avaliación cualitativa:

A valoración cualitativa do proxecto realizouse atendendo a distintos criterios:

a).- **Utilizando o “libro de visitas”** (elaborado dende o Centro de Día Arela); nel, calquera persoa que acudira ao mercadiño, podía facer constar a súa apreciación subxectiva. Recolleuse un total de **63 comentarios** e aportacións. A tónica xeral é moi positiva. Ofrécese unha mostra das aportacións:

Há, da adevidade e xeridade
encantárame poder repetir
Hola son Eva. Me divertín moito
nesta actividade e espero volver
a facela.
Hola son Maria e me gustaria
ver máis!!!

Grande de estar no V Trofeo Arela
Vela moita!!!

Me parece una idea superinteresante
divertida donde hay un aprendizaje
y otra vez más diversión que es
como realmente aprenden los niños
(y los mayores) @
Oullo, a decoración do espazo
satisfizo máis dos opinións
Vela moita!!!

b).- E nos **cuestionarios** cumprimentados polos diferentes participantes tamén se fixeron suxestións e valoracións do proxecto. Pola súa importancia, imos realizar unha clasificación das mesmas atendendo a dous items: melloras relativas á organización e suxestións para vindeiras edicións:

MELLORAS NA ORGANIZACIÓN DA ACTIVIDADE	SUXESTIÓNS PARA VINDEIRAS EDICIÓNS
Melloras relativas ao espazo físico: maior amplitude das mesas, dispoñer de mais cadeiras, ..	Maior número de mercados solidarios
Mellorar a acústica; que se poidan escoitar as actuacións musicais.	Inchables. Xogos , xogos populares.
Outras datas de realización	Actividades deportivas: partido de futbol. un concerto.
Maior duración	Actividades musicais

Unha avaliación participativa e democrática, que fomentaba e invitaba a cada un dos participantes e/ou asistentes a ofrecer o seu punto de vista sobre o proxecto e a poder suxerir variantes para vindeiras edicións. Isto contribúe á nosa idea dunha comunidade aberta, flexible, que cree na diversidade como un potencial.

4.4.- A avaliación do grao de consecución de obxectivos:

Conxugemos agora os resultados acadados cos obxectivos establecidos no proxecto:

- ✚ **Fomentar a participación e a dinamización social na zona.** Considérase amplamente acadado este obxectivo si temos presente que 207 menores estiveron ao fronte dos postos do mercadiño, que houbo ao redor de **2.053** persoas que asistiron ao mesmo, que moitas mais pasaron pola zona, cunha participación en obradoiros de 218 rapazas e rapaces e coa asistencia de 48 profesionais pertencentes a entidades sociais, sanitaria e educativas que apoiaban firmemente a iniciativa.
- ✚ **Reforzar os “espazos de encontro” e a “vida comunitaria”, nos que estean presentes os valores da igualdade e da solidariedade social.** Obxectivo amplamente acadado. Area Central, o 1 de xuño, foi un “punto de encontro comunitario”, onde se reflectía a diversidade social que caracteriza o barrio; onde a convivencia de distintas persoas con perfil moi variado foi positiva e enriquecedora; onde os principios de igualdade e de fomento da solidariedade estaban patentes nas veciñas e veciños.
- ✚ **Implicar e integrar a tódolos axentes sociais do barrio nunha mesma actividade.** Unha vez mais, as entidades socio-educativas do barrio souberon transmitir ao exterior o traballo en rede, que amplamente se consolidara en mais de quince anos de existencia. O 95 % das entidades formaron parte da Comisión Organizativa, e asumiron o traballo directo cos rapaces e rapazas, e tamén coa poboación en xeral, fomentado a dinamización social. As restantes, acudiron a presenciar a actividade.
- ✚ **Activar procesos de solidariedade entre a veciñanza, facéndoos conscientes de necesidades do barrio.** Un dos fins do proxecto era solidario; supoñía traballar cos rapaces e rapazas sobre as necesidades sociais existentes na actualidade, que non están afastadas deles. Supoñía traballar con